

52. Direktorke domu v Melazzo sestře Jozefíne Torta a komunitě

Blahoželania a duchovné povzbudenia k sviatku Nepoškvrnenej.

Nizza Monferrato 30. novembra 1880
Nech žije Ježiš a Nepoškvrnená Panna Mária!

Moje drahé sestry Jozefína, Matilda, Felicita a Rosina,¹

- 1 vďaka Vám za správy, ktoré ste mi každá poslali. Chceli by ste, aby som Vás prišla navštíviť. Hneď a veľmi rada by som to urobila, ale nepoteším Vás, lebo teraz to nie je možné. Ale vy všetky prídte k nám na Vianoce a prineste so sebou aj veľkého moriaka, dobre?² Hneď ako budem mať trochu voľna, prídem Vás navštíviť. Pokiaľ ide o obliečku Rosy, uvidíme ako by sme to mohli urobiť.³
- 2 Hľa, blíži sa sviatok našej drahej Matky, Nepoškvrnenej Panny Márie. Mám v úmysle povedať Vám zopár slov, aby sme si dobre a čo najhorlivejšie urobili deviatnik, ako nás k tomu povzbudzujú naše Stanovy.
- 3 Začnime sa teda všetky záväzne cvičiť v pravej pokore a láske, znášajúc si navzájom svoje nedostatky, cvičme sa viac aj v úkonoch zbožnosti, aby sme naše sväté prijímania a modlitby konali naozaj horlivo a vrúcne a praktizovali naše sväté sľuby chudoby, čistoty a poslušnosti. Ak budeme tak robiť, verte tomu, moje dobré dcéry, potom bude Panna Mária s nami spokojná a

¹ List je písaný tej istej komunitě do Melazza (porov. L 51, poznámka 3). Bolo to presne desať dní po prvom liste, ako im sľúbila (porov. L 51, 10).

² Matka si želá sláviť spolu s nimi vianočné sviatky, preto ich vyzýva, aby prispeli na agapé tým, že prinesú moriaka. Keďže Melazzo bolo blízko Nizy, sestry sa vrátili na Vianoce do materského domu (porov. Cronistoria, III, s. 295).

³ Postulantka Rosina Noli mala obliečku 12. decembra s ďalšími 21 dievčatami.

vyprosí nám od Pána Ježiša všetky tie milosti, ktoré sú nevyhnutné, aby sme sa mohli stať sväté. Obnovme si v týchto dňoch aj svoje predsavzatia z duchovných cvičení a napokon, modlime sa za našich predstavených, za našu spoločnosť, za zosnulú spolusestru a za všetky sestry, blízke i vzdialené.⁴

- 4 Moje dobré sestry, to je všetko, čo som mala na srdci. Odvahu! Chráňte si zdravie a posväcujte sa, vy i všetky vaše dievčatá. Veľmi, veľmi ich odo mňa pozdravujte. A niekedy nech sa za mňa pomodlia, dobre? Povedzte sestře Felicite, aby bola odvážna. Ak nezloží sľuby teraz, bude ich robiť spolu s ostatnými. Nech je len veselá!⁵
- 5 Prijmite srdečné pozdravy od sestier, od pána direktora a milión pozdravov odo mňa, lebo Vás stále nosím vo svojom srdci a som pripravená urobiť všetko pre Vaše dobro.
- 6 Boh nech Vás požehná a Panna Mária nech Vás zahrnie tými najvyberanejšími milosťami spolu s Vašou

v Pánovi najoddanejšou
matkou sestrou Máriou Mazzarellovou

[GAFMA, orig. ruk., 4 ss.]

⁴ Opakujú sa tu témy navrhnuté v iných listoch k tej istej slávnosti. Matka Mazzarellová pripisovala veľkú dôležitosť sviatku Nepoškvrnenej (porov. L 16, 1-4; 27,7).

⁵ Sestra Felicita Bezzato zložila sľuby 23. augusta 1881.

53. **Direktorovi časopisu Bollettino Salesiano don Jánovi Bonettimu**

Posiela životopisné údaje sestry Virgínie Magone spolu s niektorými jej listami.

Nizza Monferrato 17. decembra 1880

Najdôstojnejší pán,¹

- 1 S veľkou radosťou som prijala Váš list, na ktorý hneď odpovedám.²
- 2 Pripájam aj niektoré listy našej sestry Virgínie.³ Mrzí ma, že sa mi stratil posledný, ktorý písala už na posteli. Písala v ňom, že si už pripravuje ľalie pre svoje posledné vystúpenie....
- 3 Podľa mňa môžete bez obáv napísať, že sestra Virgínia bola vždy dobrá dcéra, poslušná, úctivá a zbožná. Do nášho domu vstúpila v roku 1871 s úmyslom žiť s nami v odlúčení od sveta.⁴
- 4 Hoci v jednom liste hovorí o istej nepríjemnosti, ktorú mi spôsobila, nič to nebolo. Išlo o jedno klamstvo, ktoré mi

---

¹ Don Ján Bonetti, prvý direktor a hlavný redaktor časopisu Bollettino Salesiano bol v tom čase duchovným vodcom dievčenského oratória sv. Terézie v Chieri. V r. 1885 sa stane nástupcom Mons. Jána Cagliera v službe generálneho direktora FMA. Zomrel v r. 1891 ako 53 ročný. Zanechal na seba živú spomienku ako na múdreho, pracovitého a horlivého saleziána.

² Ako direktor časopisu Bollettino Salesiano požiadal generálnu predstavenu, aby mu poslala životopisné údaje sestry Virgínie Magone, prvej FMA, ktorá zomrela v Amerike, v Montevideo-Villa Colón, 25. septembra 1880.

³ Tri listy adresované Matke boli publikované v časopise Bollettino Salesiano 5 (1881), 2, ss. 6-9; 3, ss. 7-10; 4, ss. 12-14. Postupne boli prepísané do Cronistorie, III, ss. 27-29, 55-58, 111-113.

⁴ Virgínia Magone bola jednou z prvých dievčat, ktoré navštevovali dielňu v Mornese. Bola tiež členkou skupiny dievčat, ktoré už v dome Nepoškvrnenej žili v komunite.

povedala a jeho odhalenie poslúžilo k tomu, že sa navždy polepšila.⁵

- 5 Obličku mala v roku 1872, trojročné sľuby skladala 14. júla 1874 a o rok neskôr, 27. augusta, večné sľuby.
- 6 Nebudem sa zdržiavať opisovaním jej čností, veď Vy ste ju dobre spoznali v dome v Borgo S. Martino. Môžem Vás však uistiť, že bola vždy veľmi zapálená pre dobro dievčat.
- 7 Vynikala zvláštnym nadaním pre vyučovanie katechizmu a pre vzdelávanie chudobných dievčat. Tieto, akonáhle ju spoznali, hneď si ju zamilovali ako svoju najnežnejšiu sestru.
- 8 Mala veľmi citlivé svedomie a voči predstavenej mala otvorené srdce ako dcéra voči vlastnej matke. Žiadosť aby mohla odísť na misie do Ameriky si podala z Borgo S. Martino. Jej túžba sa splnila až po nejakom čase, keď to už ani nečakala. Keď nadišla chvíľa odchodu, nesmierne trpela kvôli odlúčeniu od svojich drahých. Avšak z lásky k Ježišovi veľkodušne priniesla túto obeť.
- 9 Čo všetko robila a prežívala v Amerike, to môžete posúdiť na základe jej listov.⁶
- 10 Končím so želaním všetkého najlepšieho pri príležitosti blížiacich sa vianočných sviatkov a prajem Vám tiež dobrý koniec i začiatok nového roka. Nech Vás nebeské Dieťa poteší a ochraňuje, ako si to želá jeho

najpokornejšia služobnica
sestra Mária Mazzarellová

[Bollettino Salesiano 5 (1881), 2, 8-9]

---

⁵ Sestra Virgínia sa vyjadrila takto, keď písala matke Mazzarellovej: "Veríte mi, Matka, že mi prichádza na myseľ ešte prvá nepríjemnosť, ktorú som Vám spôsobila, keď sme boli ešte vo farnosti Mornese? A potom všetky ostatné, ktoré som Vám spôsobila. Chvilami ich mám pred očami." (máj 1879, v Cronistorii, III, ss. 55-56).

⁶ Aj don Lasagna a sestra Magdaléna Martini písali doni Boscovi a referovali mu o svätej smrti sestry Virgínie a o jej mimoriadnych čnostiach (porov. Cronistoria, III, ss. 267-269).

54. Pani Emílii Viarengo ¹

Odpoveď jednej pani, ktorá si želala vstúpiť do Inštitútu.

Nizza Monferrato 19. decembra 1880

Nech žije Ježiš!

Vážená pani,¹

- 1 je mi veľmi ľúto, že ste neprišli na našu slávnosť.² Mrzelo by ma tiež, keby ste prišli v nádeji, že sa stretnete s don Boscom. Bol tu totiž pán direktor don Cagliero, ktorý prišiel odovzdať rehoľné rúcho neoprofeskám.³ Don Bosco prichádza len v čase duchovných cvičení. Ak by ste sa však potrebovali s ním poradiť, môžete mu napísať do Turína.
- 2 Vďaka Bohu, že neustále živíte v sebe túžbu celá sa zasvätiť Bohu. Zostaňte mu verná, modlite sa a dúfajte. Ak Vás Pán volá medzi dcéry Márie Pomocnice, buďte spokojná, že si Vás tam privedie, ak budete spolupracovať s jeho milosťami. A ešte niečo musíte urobiť: nebojácne prekonať zbytočné obavy.
- 3 Len smelo, moja drahá sestra, utiekajte sa k betlehemskému Dieťaťu. Budem ho tiež prosieť za Vás. Úplne sa mu odovzdajte a buďte si istá, že On urobí, čo je najlepšie pre Vašu dušu.
- 4 Prajem Vám zo srdca príjemné vianočné sviatky a v novom roku hojnosť Božích milostí.

---

¹ Emília Viarengo di Agliano d'Asti, dobrodinka don Boscových diel, si želala vstúpiť medzi FMA.

² Vzťahuje sa na nedeľu po sviatku Nepoškvrnenej (12. decembra), kedy postulanky dostali rehoľné rúcho.

³ Rúcho dostalo 22 postulantiok. V ten istý deň tam bol aj krst africkej dievčiny, ktorá bola hosťom v Nizze Monferrato. Dostala meno Mária la mora – moruša (porov. Cronistoria, III, s. 286).

Modlite sa za Vašu, v Najsvätejšom Srdci Ježišovom,
milujúcu sestru predstavenú

[GAFMA, kópia diktovaná, úradne potvrdená kúriou arcibiskupstva
z Acqui, 3 ss.]

55. Sestrám z domu v Carmen de Patagones (Argentína)

Spomienky a odporúčania vzdialeným sestrám. Oznamuje tretiu misionársku výpravu. Rozličné správy.

Nizza Monferrato 20. decembra 1880

Nech žije malý Ježiš!

Najdrahšie sestry Angiolina, Jana, Angela a Katarína,

- 1 dostala som Váš vzácny list a ihneď Vám odpovedám. Úbohé dcéry, ste tak ďaleko!¹ Ako veľmi túžim vidieť Vás! No, v tejto veci musíme priniesť spoločnú obeť, lebo cítim, že nikdy nedostanem také povolenie.² Ale odvahu! Telesným zrakom sa síce nevidíme, no v duchu sme predsa stále spojené. Uisťujem Vás, že čo sa mňa týka, neprejde deň bez toho, aby som si na Vás všetky nespomenula, moje dobré dcéry!
- 2 Mrzí ma, že sestra Jana a sestra Katarína nie sú celkom zdravé. Povzbudte ich v mojom mene. Sestre Kataríne povedzte, že jej choroba má slúžiť pre ňu, aby rástla v dobrom a sestre Jane, aby bola veselá. Nie je čas na chorobu. Vidíte, máme toľko práce, teda smelo!
- 3 My sa tu máme vcelku dobre, okrem sestry Luigie Arecco a sestry Tersilly.³ Zdá sa, že smrť sa približuje, aby ich pohladila, ale ony nechcú o tom ani počuť. Mali by sa s tým zmieriť, najmä sestra Luigia, ktorá už nie je ďaleko od večnosti. Prosím Vás o

¹ Sestry, ktorým matka Mazzarellová píše listy (porov. L 37, 47, 68), boli skutočne najvzdialenejšie. Nachádzali sa v Patagónii, v najvzdialenejšej oblasti Južnej Ameriky.

² Z riadkov cítiť bolesť Matky, že nemôže uskutočniť svoju živú túžbu, vyjadrenú už viackrát v listoch.

³ Sestra Tersilla Ginepro (porov. L 48, poznámka 5). Sestra Luigia Arecco, narodená v Mornese, vstúpila do Inštitútu ako 16-ročná. Mala veľké dary a krásny hlas. Matka nad ňou zvlášť bedlila, aby neprepadla márnivosti a nestratila tak zásluhy. Ochorela veľmi mladá. Zomrela 24. januára 1881.

modlitby za tieto dve sestry. Veľmi to potrebujú. Pomodlite sa aj za sestru Carmelu⁴ a sestru Innocenzu Gamba, ktoré už odovzdali svoje duše Pánovi.

- 4 Sestra Innocenza zomrela v novembri v Chieri a sestra Carmela 10. decembra v Turíne. Vidíte, moje drahé dcéry, pani smrť nás občas príde pozdraviť!⁵ Modlime sa preto, modlime sa a budme pripravené.
- 5 Minulú nedeľu, na sviatok Nepoškvrnenej, prišiel don Cagliero, aby odovzdal rehoľné rúcho dvadsiatim sestrám a dvom koadjútorkám.⁶ Teraz si iste poviete: majú už toľko sestier a ani jednu z nich nám nepošlú. A veru, tentoraz Vám ich pošleme. Ak do toho nič nepríde, odcestujú 22. alebo 26. januára. Verím, že tentoraz už skutočne pôjdu. Modlite sa, aby šťastlivo pricestovali.⁷
- 6 Z celého srdca Vám ďakujem za pekné blahoželanania, ktoré ste mi poslali k vianočným sviatkom. Poprosím malého Ježiška, aby Vám ich bohato odplatil. Nech Vám dá pravú pokoru, lásku a poslušnosť, ducha umŕtvenosti, zrieknutie sa vlastnej vôle a skutočnú lásku k Ježišovi. Prosím ho a naďalej ho budem prosiť, aby Vám dal a zachoval tieto čnosti, aby Vás zachoval v nadšení a horlivosti a aby ste všetky mali pevné zdravie. Ste spokojné, keď toto všetko dostanete od Ježiša? Prajem Vám to z celého srdca a budem ho stále prosiť, kým mi dá Ježiš možnosť spolupracovať s jeho milosťou! Prosím Vás moje milované

⁴ Sestra Carmela Arata zomrela v Turíne 10. decembra 1880.

⁵ V prenesenom význame sa pripisuje smrti prímene meno "pani". V tom čase sa všeobecne používal termín "madame" pre označenie nerestí, alebo stavu duše. Napríklad v jednom večernom slovku don Bosco odporúča mladým: "Sme na začiatku školského roku; chráňme sa dvoch chýb, ktoré nám bránia v splnení našich povinností. Vzhľadom na vedu je to pani lenivosť, ktorá zapríčini, že sa neštuduje a pani záhaľčivosť zasa spôsobuje, že dotyčný robí s nechuťou úkony zbožnosti" (MB, IX, s. 400, 2. novembra 1868).

⁶ Stanovy FMA nikdy nehovorili o dvoch druhoch sestier. "Koadjútorkami" nazývali sestry, ktoré boli určené na vybavovanie záležitostí. Z dôvodu ich služby nosili niekoľko obmien rehoľného odevu.

⁷ Misionárky odcestovali 3. februára 1881.

dcéry o to isté pre seba. Modlite sa za mňa, lebo to potrebujem z nás všetkých najviac.

7 Odvahu! Buďte mi veselé. Milujte sa navzájom a majte pre seba vzájomné pochopenie. Potešme nášho drahého Ježiša. Konajme všetky naše skutky tak, aby nám mohol povedať: “Dcéry moje, som s Vami spokojný.” To by bolo krásne, počuť tieto slová od Pána Ježiša!

8 A Vy, moja dobrá sestra Angiolina, len buďte spokojná. Prečítala som si Vaše rendikonto.⁸ Predstavte si, že naše nedostatky sú ako burina v našej záhrade. Treba sa skloniť a smelo ju vytrhať. Sme len úbožiaci a nemôžeme byť teda dokonalé. Teda pokora, dôvera a veselosť!

9 Veľa sa za mňa modlite. Odovzdajte môj pozdrav aj Vášmu dôstojnému pánu direktorovi. Zverte ma do jeho vrúcnych modlitieb a poďakujte mu v mojom mene za dobro, ktoré Vám preukazuje.

10 Prijmite tisíc pozdravov od všetkých sestier, najmä odo mňa, lebo Vás veľmi milujem v Pánovi a som ochotná urobiť všetko pre Vaše dobro.

Dôverujte v Srdci Ježišovom Vašej
najoddanejšej Matke sestre Márii Mazzarellovej

11 Odovzdávam “Nech žije Ježiš!” od matky magisterky.⁹

12 Moja dobrá sestra Angiolina Cassulo, Vaša sestra sa má dobre a je teraz v dome v Este. Je spokojná a robí kuchárku našim saleziánom.

[GAFMA orig., ruk., 4 ss.]

⁸ Tak sa nazýval mesačný rozhovor, ktorý každá sestra mala mať so svojou predstavenou, aby dostala rady a duchovnú orientáciu. Don Bosco pripisoval veľkú dôležitosť tomuto rodinnému a formačnému stretnutiu, ktorý sa uskutočnil v atmosfére dôvery a jednoduchosti. Mal špecifický cieľ: hľadanie Božej vôle, osobný a komunitárny rast a následne apoštolskú plodnosť.

⁹ Sestra Jozefína Pacotto.

56. Sestrám z domu v Montevideo-Villa Colón

Ďakuje za vianočné pozdravy a oznamuje rôzne správy. Odporúča misionárkam charakteristické čnosti saleziánskeho ducha.

Nizza Monferrato 21. decembra 1880

Nech žije malý Ježiš!

Najdrahšia sestra Viktória a ostatné sestry¹

1 dostala som Vaše, pre mňa tak drahé listy. Najväčšiu radosť mám z toho, že ste všetky zdravé. Vďaka Bohu!

2 Dozvedela som sa tiež, že máte veľa dievčat, a preto i veľa práce. To ma skutočne teší. Len sa snažte poriadne ich vychovať a to v prvom rade dobrým príkladom a potom slovami.

3 Trocha ma trápi, že máte starosti ako zvládnuť toľkú prácu, keďže je vás tak málo. Ale odvahu! Práve vám posielame pomoc. 20. alebo 26. januára odcestujú k vám ďalšie sestry.² A vy sa pripravte, aby ste ich udržovali vo veselosti.

4 Z celého srdca vám ďakujem za krásne blahoželania, ktoré som od vás dostala a ešte viac vám ďakujem za modlitby, ktoré ste sľúbili za mňa obetovať. O tie vás veľmi prosím aj naďalej.

5 Prosím a budem za vás prosiť malého Ježiška, aby vám odplatil dobro, ktoré ste mi priali, a aby na vás zoslal svoje hojné požehnanie, v prvom rade pre dobro duše a potom aj pevné zdravie. Nech vám dá pravú pokoru, hlbokú lásku, poslušnosť, trpezlivosť a to predovšetkým trpezlivosť so sebou

¹ Sestra Viktória Cantú sa nachádzala v Montevideo–Villa Colón. Matka sa obracia na tú, od ktorej dostala správy, ale aj na ostatné sestry komunity.

² Tretia misionárska výprava sa uskutočnila 3. februára 1881. Sestier bolo desať: šesť pre Argentínu pod vedením sestry Oktávie Bussolino a štyri pre Uruguaj, ktoré viedla verná a milujúca učiteľka postulantiok a noviciek sestra Jozefína Pacotto. Táto tretia výprava mala odpovedať na naliehavé žiadosti o personál, ktoré často prichádzali z Ameriky. Výchovné dielo naozaj všade rástlo a sa konsolidovalo.

samými. Áno, nech vám Pán Ježiš udelí pravého ducha chudoby, zriekania sa vlastnej vôle, horlivosti a vytrvalosti v Božej službe. Veru tak, moje milované sestry, z celého srdca vám prajem tieto krásne čnosti. Ježiš nech vám toto všetko dá a posilní vás. Buďte mu za to vďačné a opätujte mu jeho lásku.

- 6 Najdrahšie sestry, robme aspoň trochu dobra, kým máme čas a príležitosť.
- 7 Vidíte, moje drahé, Pán si aj toho roku povolal k sebe mnohé sestry. Desiateho tohto mesiaca zomrela v Turíne sestra Carmela a 21. novembra zomrela v Chieri sestra Innocenza. Vidíte, smrť nás občas príde navštíviť. Skôr či neskôr si príde aj pre nás. Budeme blažené, ak ju privítame s veľkou výbavou čností.
- 8 Len smelo! Milujte sa, buďte voči sebe ohľaduplné, napomínajte sa vždy s láskou. Dobré, moja dobrá sestra Viktória?
- 9 Buďte mi veselá a prečítajte to, čo Vám píšem, aj ostatným sestrám.³
- 10 Stále oduševňujte svoje sestry a urobte vždy všetko, čo je vo vašich silách, aby ste si získali ich dôveru. Tak ich budete môcť ľahšie viesť.
- 11 Odvahu a často sa za mňa modlite. Uistujem vás, že ja na vás vo svojich, hoci úbohých, modlitbách nikdy nezabúdam. [...]⁴
- 12 Prijmite veľa pozdravov od sestier, ktoré vás tak veľmi milujú a závidia vám váš osud. Prosia vás tiež o modlitby.
- 13 Srdečne pozdravujem vášho dobrého dôstojného pána direktora a odporúčajte ma do jeho vrúcnych modlitieb.

Nech Boh žehná Vás i všetky Vaše sestry. V Srdci Dieťaťa Ježiša dôverujte Vašej

³ Vidieť živý záujem predstavenej, aby jej rady došli aj k iným sestrám, a aby ich všetky praktizovali.

⁴ V tomto bode chýba jedna časť, lebo list je skomolený. Nepoznáme z akého dôvodu a v ktorom období bol list poškodený.

v Pánovi najoddanejšej Matke

sestre Márii Mazzarellovej⁵

[GAFMA, orig. ruk., 4 ss., druhá strana skomolená]

⁵ Nasleduje poznámka rukou sestry Emílie, v ktorom pripomína sestre Viktórii čas prežitý spolu a peknú slávnosť obliečky dňa 8. decembra 1878. Pripája pozdravy sestry Magdaleny Morano (porov. Cronistoria, III, ss. 294-295).

57. Sestre Márii Sampietro

Jednoduchým a živým štýlom poukazuje na základné a typické čnosti saleziánskej duchovnosti.

Nizza Monferrato január 1881

Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja dobrá sestra Sampietro,¹

- 1 si pokojná a veselá? Neprajem si, aby si si myslela, že mi robíš nepríjemnosti. Nemám kvôli tebe žiadne starosti. Teda, viac na to nemysli. Mysli na to, aby si sa stala svätou tým, že dáš dobrý príklad všetkým svojim sestram a dievčatám a úprimnosťou voči svojej direktorke.
- 2 Nepozerať nikdy na chyby iných, ale predovšetkým na svoje vlastné, dobre sestra Sampietro? Nikdy sa nedaj znechutiť, len sa vždy pokorne obráť na Ježiša. On ti svojou milosťou pomôže zvíťaziť. Dá Ti silu bojovať, aj pravú útechu.
- 3 Tak teda, buď veselá a modli sa za mňa, lebo ani ja na Teba nikdy nezabúdam vo svojich modlitbách.
- 4 Ak s pomocou Božou dožijem, prídem Ťa v marci navštíviť. Si spokojná? Áno Matka, ale je to príliš dlhá doba.²
- 5 Máš pravdu, moja najdrahšia sestra Sampietro, ale rob to, čo Ti radím a uvidíš, že čas Ti ubehne ako voda. Ak sa skutočne zo všetkých síl vynasnažíš získať mnohé krásne čnosti a stať sa

---

¹ Sestra Mária patrila do komunity v Saint-Cyr. List sa začína tou istou otázkou o veselosti, ktorá bola obsiahnutá aj v liste z apríla predchádzajúceho roka (porov. L 36).

² Aj v tomto liste Matka upevňuje vzťah so vzdialenou a snád' trochu smutnou dcérou. Je to nežný formačný dialóg, aj keď je obsahovo krátky a štýlovo jednoduchý.

čím skôr svätou, čas Ti uplynie rýchlo. Modli sa, veľa sa za mňa modli a buď naozaj veselá.

Boh nech Ťa žehná spolu s Tvojou

milujúcou Matkou
sestrou Máriou Mazzarellovou

[GAFMA orig. ruk., 2 ss.]

58. Sestre Marianne Lorenzale

Odporúčania a rady mladej sestry, niektoré v alegorickej forme.

Nizza Monferrato január 1881
Nech žije Ježiš a Mária!

Moja dobrá sestra Lorenzale,¹

- 1 dostala som Tvoj list a cítim, že neprestávaš byť veselá. Mám z toho radosť. Plač ešte nie je znakom dobrého srdca. Pred Pánom nezavážia slzy, ale obety, ktoré prinášame s láskou. Teda ostaň veselá a ak nebudeš môcť plakať ani vtedy, keď na Teba doľahnú nejaké ťažkosti, bude to ešte záslužnejšie.
- 2 Počúvam, že Tvoj sad a polia si vyžadujú ešte veľa takých vecí, ktoré im nateraz nemôžeš poskytnúť. Len buď spokojná, postupne sa to dá do poriadku. Ty rob zatiaľ, čo môžeš, a uvidíš, že všetko pôjde dobre.
- 3 Dôležitejšie však je, aby si bola pozorná a starostlivo udržovala záhradku Tvojho srdca. Z času na čas musíš dohliadnuť, či tu nevyrástla nejaká škodlivá burina, ktorá by mohla zadusiť ostatné dobré rastlinky, rozumieš mi...²
- 4 Dúfam, že čoskoro budeš už vedieť po francúzsky, ba aj porozumieš spovedníka. Predovšetkým si vždy zachovaj dobrú vôľu, horlivosť, pokoru a lásku. Uvidíš, že ak Ti nebudú chýbať tieto čnosti, dokážeš urobiť aj pochopiť všetko.
- 5 Len smelo, moja dobrá sestra Marianna! Modli sa za mňa, buď stále veselá a rozveseľuj aj ostatné sestry a dievčatá. Odovzdaj im moje srdečné pozdravy.

¹ Sestra Marianna Lorenzale bola v komunite v Saint-Cyr. Matka ju nenecháva bez svojich materských rád. O to viac, že sestra mala iba 21 rokov a len rok profesie.

² Matka tak ako v 50. liste, tej istej adresátke, vracia sa k príkladu záhrady. K nej prirovnáva duchovný život a starostlivosť, akú si denne vyžaduje.

- 6 Povedz sestre Pestarino, sestre Sampietro a sestre Alessandrine, že ani na jednu z nich nezabúdam, zvlášť vo svojich modlitbách. Buďte všetky veselé, pošlite mi dobré správy a poslúchajte direktorku.³

Nech Ťa Boh požehná spolu s Tvojou

milujúcou matkou v Pánovi

sestrou Máriou Mazzarellovou

[GAFMA, orig., ruk., 2 ss.]

³ Odvoláva sa ešte, ako v predchádzajúcom liste (porov. L 57, 1), na podriadenosť a dôveru voči direktorke (sestra Santina Pescioli). Veľmi jej leží na srdci, aby pomohla sestrám prekonať začiatocné ťažkosti prijatia a vzťahu (porov. L 49, poznámka 4).

59. Direktorke domu v Buenos Aires–Boca sestře Giacinte Olivieri

Vyjadruje túžbu mať správy o vzdialených dcérach a povzbudzuje ich v apoštolskej práci.

Nizza Monferrato január 1881¹
Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja dobrá sestra Giacinta,²

- 1 ste mŕtva alebo živá? Nikdy mi nenapíšete ani len riadok. Všetky ostatné mi dajú o sebe vedieť listom, alebo odkážu cez iných, že sú ešte živé, že nezabúdajú na moju úbohú osobu, ale Vy nič.³
- 2 Skutočne som dúfala, že Vás prídem navštíviť. Avšak naopak, musím sa uspokojiť s tým, že Vám pošlem kus papiera. Trpezlivosť! Nech sa stane Božia vôľa! Ved' sa zaiste znovu uvidíme v nebi. Zatiaľ si zabezpečme tam hore krásne miesto, a to praktizovaním všetkých čností, ktoré vyžadujú naše Stanovy. Buďme presné v ich zachovávaní.
- 3 Naučme sa odvážne lámať rohy samoláske, vedomé si toho, že každým úderom, ktorý jej uštedríme, pribudne jeden kvet na našej korune.
- 4 Skutočne, máte šťastie, pretože môžete urobiť veľa dobra a získať veľa duší pre drahého Ježiša. Len pracujte, pracujte veľa na poli, ktoré Vám určil Boh. Nikdy neustávajte a pracujte

¹ Tento list, ako aj ďalšie nasledujúce (cit. L 60, 61, 62, 63), boli napísané pred odchodom tretej výpravy misionárov, ktoré zanechali Nizzu 20. januára. Odcestovali z Janova 3. februára 1881 (pozri L 56, poznámka 2).

² Sestra Giacinta Olivieri bola direktorkou komunity v Buenos Aires–Boca. Dom bol otvorený 2. novembra 1879.

³ List sa začína otázkou, ktorá vyjadruje nežnosť a ustarostenosť Matky. Jej trpké konštatovanie zneje ako sladká, ale silná výčitka sestry, ktorá aj kvôli svojej úlohe vedenia komunity by mala udržiavať časté kontakty s generálnou predstavenou.

vždy s čistým úmyslom robiť všetko pre Pána a pre odmenu, ktorú nám pripravil v nebi.⁴

- 5 Odvahu, moja dobrá sestra Giacinta! Modlite sa za mňa a za celú našu drahú Kongregáciu.
- 6 Mnohé veci som Vám nenapísala, pretože som si istá, že naše sestry, ktoré tam čoskoro prídu, Vám všetko o nás porozprávajú.
- 7 Posielam Vám tento obrázok s túžbou, aby ste si ho ponechali. Zanechávam Vás v Ježišovom a v Máriinom Srdci .
S pozdravom Vaša

milujúca sestra Mária
Mazzarellová, Matka

[GAFMA orig. ruk., 2 ss.]

⁴ Práca, predovšetkým na poli kresťanskej výchovy mladých, bola jednou zo vzácností “dedičstva” ktoré don Bosco zanechal svojim duchovným synom a dcéram. Rád spájal prácu s miernosťou, prácu s modlitbou. Ide o čnosť pracovitosti motivovanej apoštolským zápalom a nie o hocijakú vonkajšiu činnosť. Matka Mazzarellová odporúča preto sestře pracovať s čistým úmyslom a jedine pre Pána, ktorému patrí pole, ktoré je nám zverené.

60. Novicke Rite Barilatti

Povzbudzuje k radostnej a vernej odpovedi na Pánovo volanie.

[Nizza Monferrato, január 1881]
Nech žije Ježiš a Mária!

Moja dobrá sestra Rita,¹

- 1 veľmi rada by som Ťa potešila svojou návštevou, ale musíme sa uspokojiť s Božou vôľou, lebo je to práve On, ktorý tak chce...Tým lepšie, no nie? Moja drahá, dobrá Rita, čo všetko by Ti chcelo povedať moje srdce! Osobne sa síce nepoznáme, ale duchovne áno. Zoznámili sme sa v Srdci Pána Ježiša. Či nie je tak?
- 2 Odvážne vytrvaj vo svojom povolaní. Snaž sa, aby si bola hodná šťastného osudu, že si Ťa Pán vybral medzi svoje vyvolené dcéry.
- 3 Zdá sa mi, že Ťa počujem hovoriť: “Áno Matka, to by som veľmi chcela, ale ako to mám urobiť?”
- 4 Počúvaj, najistejšia cesta² je opravdivo a presne poslúchať predstavených a predstavené, ako aj Stanovy. Ďalej cvičiť sa v pravej pokore a veľkodušnej láske. Ak budeme toto robiť, staneme sa rýchlo sväté.
- 5 Ved’ preto sme vstúpili do rehole. Tak teda, len smelo! Maj odvahu a stálu veľkú radosť, lebo to je znakom srdca, ktoré veľmi miluje Pána.

---

¹ Novicka Rita Barilatti, narodená v Taliansku, odišla so svojou rodinou do Argentíny a tam vstúpila do Inštitútu FMA. Obliečku mala 25. decembra 1879. Pripravovala sa teda na rehoľné sľuby.

² Matka naznačuje novice jednoducho, ale jasne, “najistejšiu cestu”, ako zodpovedať milosti povolania. Je to skoro súhrn jej najobľúbenejších tém, ktoré sa často s naliehavosťou vracajú v listoch: opravdivá poslušnosť, zachovávanie Stanov, pokora, láska a veselosť ako výraz lásky k Bohu.

- 6 Veľa sa za mňa modli. Ja na Teba nikdy nezabúdam vo svojich modlitbách. Posielam Ti tento obrázok. Ponechaj si ho ako pamiatku na mňa.³

Nech Ťa žehná Ježiš. Dôveruj Tvojej milujúcej matke v Pánovi

sestre Márii Mazzarellovej

[GAFMA orig. ruk., 2 ss.]

---

³ Sestra Rita si zachovala vzácnu pamiatku. V GAFMA sa nachádza malý vianočný obrázok zobrazujúci Ježiša, svetlo sveta. Na rub Matka napísala meno novicky.

61. Direktorke domov v Montevideo–Villa Colón a v Las Piedras, sestre Teresine Mazzarellovej

Krátke rady direktorke, ktorá bola dočasne poverená vedením dvoch komunit.

Nizza Monferrato január 1881
Nech žije Ježiš!

Moja drahá sestra Teresina,

- 1 posielam Ti na pomoc dobré spolusestry, si spokojná? Povedz im vždy niečo pekné, aby si ich rozveselila!
- 2 Teraz už zaiste nemáš toľko starostí, keď už máš direktorku!¹ Odporúčam Ti, aby si jej dôverovala a aby si aj ostatné povzbudzovala k dôvere voči novej direktorke.
- 3 Nebudem Ti písať o všetkých novotách z našich domov, lebo sestry Ti určite všetko porozprávajú.
- 4 Poviem Ti len toľko, aby si bola stále pokorná a láskavá voči všetkým. Buď stále veselá a spokojná so všetkým, ako to chce Pán.
- 5 Nikdy sa nezabudni modliť za mňa, ktorá Ťa v Pánovi tak veľmi milujem. Nech Ťa žehná Boh a nech Ťa urobí rýchlo svätou. Dôveruj mi v Ježišovom a Máriinom Srdci Tvoja

milujúca Matka v Ježišovi,
sestra Mária Mazzarellová

[GAFMA orig. ruk., 1 s.]

---

¹ Sestra Teresina Mazzarello bola určitý čas zodpovedná za dve komunity otvorené v Uruguaj. S príchodom misionárok sestra Teresa mohla byť oslobodená a posilnená predovšetkým prítomnosťou sestry Jozefíny Pacotto, ktorú menovali za direktorku domu v Las Piedras (porov. L 41).

62. Novicke Mercedes Stabler

Láskavo sa zaujíma a povzbudzuje novicku k záväzku svätosti v každodennom živote.

Nizza Monferrato január 1881
Nech žije Ježiš a Mária!

Moja drahá sestra Mercedes,¹

- 1 Ešte pár slov pre Teba. Aj ja by som Ťa rada spoznala, ale ako to urobiť? Pán chce, aby sme sa uspokojili s tým, že sa poznáme aspoň duchovne. Teda zmierme sa s tým. Raz príde deň, keď sa uvidíme.
- 2 Zatiaľ sa snažme dobre zachovávať Stanovy, cvičiť sa v opravdivej pokore a vo veľkej láske voči všetkým.
- 3 Maj vždy veľkú dôveru voči spovedníkovi a voči svojej direktorke. Maj vždy v úcte všetkých a seba pokladaj za poslednú zo všetkých. Ak to budeš robiť úprimne, zo srdca a nie iba slovami, staneš sa skoro svätou.
- 4 Odvahu, moja dobrá sestra Mercedes a modli sa za mňa. Uist'ujem Ťa, že aj keď nemám to šťastie poznať Ťa osobne, aj tak si stále prítomná v mojom srdce a neprejde deň, aby som Ťa nezverila Najsvätejším Srdciam Ježiša a Márie.² Aj Ty sa za

---

¹ Novicka Mercedes Stabler mala obliečku 24. mája 1880 a nachádzala sa v dome v Buenos Aires – Almagro. Bola jednou z prvých povolání Argentíny. Po sľuboch pracovala v rôznych domoch a následne vykonávala zodpovedné úlohy v Morón, La Plata a Avellaneda.

² Výraz preplnený citom vyjadruje intenzitu, s akou je Matka blízko svojim dcéram, aj keď ich všetky osobne nepozná. Je duchovne prítomná vzdialeným, aj blízkyim sestram. Bolo to možné vďaka Ježišovej láske, v ktorej Matka zotrvala.

mňa stále modli, dobre?! Miluj veľmi Boha, ako si to želá aj
Tvoja

milujúca Matka v Ježišovi
sestra Mária Mazzarellová

[GAFMA orig. ruk., 2 ss.]

63. Misionárke, sestre Viktórii Cantù

Odporúča pomáhať misionárkam, ktoré práve pricestovali a povzbudzuje k sesterskej láske a k zabúdaniu na seba.

Nizza Monferrato január 1881
Nech žije Ježiš a Mária!

Moja vždy milovaná sestra Viktória,

- 1 tak vám konečne pricestovala pomoc a ťažkostí bude menej?¹ Nie, moja dobrá Viktória. Pokiaľ budeme v tomto biednom slzavom údolí, vždy bude čosi. Budme však vždy šťastné, ak nám Pán dá pretrpieť niečo z lásky k nemu.
- 2 Povzbudzujte naše nové Američanky.² Chúd'atá, budú trochu smutné, keď sa ocitnú na takých cudzích miestach.³ Avšak Vy, spolu s ostatnými dobrými sestrami, ich rozveselíte, pravda?
- 3 Nevieť či matka magistra, sestra Jozefína Pacotto, bude určená za direktorku domu v Montevideu alebo v Las Piedras.⁴ Nech ju umiestnia kdekoľvek, bude to správne riešenie.
- 4 Najdôležitejšie však je, aby medzi vami vládla zhoda, tak v jednom ako aj v druhom dome. Vo všetkom si pomáhajte stále ako skutočné sestry. Snažte sa byť v stálom písomnom kontakte s direktorkou i jedna s druhou. Ak budete tak robiť, všetko pôjde stále dobre.⁵ Usilujte sa vždy predchádzať dobrým

---

¹ V Montevideo–Villa Colón sa silno pociťoval problém nedostatku personálu, ako sme už spomínali. Teraz prišli misionárky z tretej výpravy, ktoré mali byť rozposlané do dvoch domov v Uruguaj.

² Misionárky, ktoré práve docestovali z Talianska.

³ Miesta odľahlé, cudzie svojimi spôsobmi a zvyklosťami.

⁴ Sestra Pacotto bola určená do domu v Las Piedras, kde zostala až do roku 1885 (pozri L 64).

⁵ Naliehavosť udržiavania jednoty medzi rôznymi komunitami sa vysvetľuje vzhľadom na skutočnosť, že v tom čase dva domy v Uruguay záviseli od

príkladom, životom odpútanosti od seba samej. Nikdy nevyhľadávajte, aby Vám lichotili alebo Vás uprednostňovali. Naopak, radšej takýmito hlúpost'ami pohrdnite. Predovšetkým my musíme dokazovať, že naše srdce patrí len Pánovi a nepozná sebalásku. Len smelo, moja dobrá sestra Viktória. Nikdy sa nezabudnite modliť za mňa a za všetky naše zomrelé spolusestry.

- 5 Nebudem vám písať správy o nás, pretože som si viac než istá, že sestry, ktoré tam pricestovali, Vám všetko porozprávajú. Nezostáva mi preto nič iné, ako odporúčať Vám lásku, trpezlivosť a vzájomnú jednotu. Píšte mi často a vždy len dobré správy. Nech Vás Ježiš udržiava vo svojej svätej milosti a nech Vás urobí čím skôr svätými. Modlite sa za tú, ktorá Vás tak veľmi miluje v Pánovi

najoddanejšiu sestru Mária Mazzarellová
Matku

[GAFMA orig. ruk., 3 ss.]

---

vizitátorky sestry Magdalény Martini, ktorá mala sídlo v Argentíne, v Buenos Aires. Bolo teda potrebné, aby si navzájom pomáhali a udržiavali listový kontakt.

64. Misionárke, sestre Jozefíne Pacotto

Rady odchádzajúcej misionárke.

Nizza Monferrato 17. januára 1881¹
Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja vždy milovaná sestra Jozefína,²

- 1 počúvajte, čo Vám v prvom rade pripomínam: nikdy nesmiete zmalomysel'nieť, strácať odvahu pre svoje nedostatky. Buďte veľmi pokorná a vo všetkom dôverujte Pánu Ježišovi a Panne Márii. Myslite na to, že bez Neho nie ste schopná vykonať nič dobré.
- 2 Po druhé: všetko robte v prítomnosti Pána Ježiša a Panny Márie a tak, aby to bolo v súlade s vôľou Vašich predstavených. Pri každej činnosti si položte otázku: "Robila by som, hovorila by som takto aj keby tu boli moji predstavení?"
- 3 Starajte sa vždy o to, aby sa pod rúškom pokory neskrývali Vaše vlastné záujmy.³ Dôsledne zachovávajte naše Stanovy, dbajte, aby ich všetky čo najpresnejšie zachovávali. V žiadnom prípade nedopustite, aby sa čo i v najmenšom zanedbávali.
- 4 Milujte vždy všetky rovnakou láskou. Nikdy žiadne uprednostňovanie, však viete, ako to myslím. Môže sa totiž stať, že napr. niektoré by Vám preukazovali istú náklonnosť s odôvodnením, že Vás milujú, lebo Vám dôverujú a teda Vám

---

¹ Tento list a tie čo nasledujú (L 65, 66), napísala Matka pre tie, ktoré mali odcestovať do Ameriky a želali si vziať so sebou jej cenné rady. Preto majú schématický a syntetický štýl.

² Sestra Jozefína Pacotto bola určená ako direktorka do jedného z dvoch domov v Uruguaj. V roku 1885 bola preložená do Patagónie, kde dala zo seba to najlepšie chudobným, nezištným a tvrdým životom.

³ Pod výrazom rozumieme požiadavky alebo nároky. Matka povzbudzuje sestru, aby nič nerobila pre vlastný záujem alebo kvôli ambícii, ale aby bola opravdivo pokorná.

môžu povedať mnohé veci, ale v skutočnosti sú to hlúposti a chceli by byť stále Vo Vašej blízkosti, len aby Vám lichotili. Pre lásku Božiu Vás prosím, pohrdnite týmito hlúposťami, premôžte ľudské ohľady, plňte si svoje povinnosti a vždy ich napomínajte. Ak si zapamätáte tieto veci, zachováte si ducha, ktorý je Bohu milý. On Vás požehná a osvieti natoľko, že budete s istotou spoznávať Jeho vôľu. Odvahu, odvahu, posväcujme sa a ustavične sa modlime jedna za druhú. Nikdy nezabúdajme na náš jediný cieľ: zdokonaľ sa a stať sa svätými pre Ježiša.⁴

- 5 Nakoniec Vám pripomínam ešte toto: keď sa Vám bude zdať Váš kríž ťažký, pozrite sa na kríž, ktorý nosíme na krku a povedzte: “Ó, Ježiš, len Ty si všetka moja sila. S Tebou sa bremená stanú ľahšími, námahy príjemnými, trne sa premenia v slasť.” Avšak, moja drahá, musíte zvíťaziť sama nad sebou, lebo inak sa vám všetko bude zdať ťažké, neznesiteľné.
- 6 A to je, moja drahá sestra Jozefína všetko, čo Vám môžem dať na pamiatku.

Modlite sa stále za Vašu

milujúcu Matku v Ježišovi
sestru Máriu Mazzarellóvú

[GAFMA orig. ruk., 4 ss.]

---

⁴ S bdelou a preventívnou múdrosťou Matka mieni oslobodiť svoju milujúcu dcéru od foriem nezrelosti, ktoré prekážajú sesterskému životu a zabraňujú jednote srdca. Ak sa jej rady budú praktizovať, bude v komunite vládnuť ”jeden duch, ktorý sa bude páčiť Pánovi” a zakúsi sa účinnosť Božieho požehnania.

65. Misionárke sestry Ottavii Bussolino

Spomienky a povzbudenie odchádzajúcej misionárke.

Nizza Monferrato 18. januára 1881
Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja dobrá najdrahšia sestra Ottavia,¹

- 1 toto Ti pripomínam na pamiatku: vždy presne zachovávaj Stanovy. Po druhé: Nikdy sa nedaj znechutiť, nech by Ťa stretlo akékoľvek protivenstvo. Prijmi všetko z rúk Pána Ježiša. Vlož všetku svoju dôveru v Neho a len v Neho dúfaj.
- 2 Odporúčam Ti, aby si si pri každej činnosti chránila čistý úmysel a pokoru srdca. Očisti svoju pokoru od každého sebeckého záujmu. Rob tak, aby Ti Ježiš mohol povedať: “Dcéra moja, milujem Ťa. Som s Tebou spokojný.”
- 3 Len smelo! Keď si unavená a smutná, choď a odlož svoje trápenia do Ježišovho Srdca. Tam nájdeš úľavu a posilu. Miluj všetkých a najmä všetky svoje sestry. Miluj ich vždy v Pánovi, ale o svoje srdce sa s nikým nedeľ. Nech patrí celé vždy len Pánu Ježišovi.
- 4 Stále sa za mňa modli, na moje úmysly, dobre? Buď spokojná, nikdy na Teba nezabudnem.
Nech Ťa Boh požehná spolu s Tvojou

milujúcou Matkou v Pánovi
sestrou Máriou Mazzarellóvou

[GAFMA orig. ruk., 2 ss.]

---

¹ Sestra Ottavia Bussolino, ktorej Matka už písala (porov. L 45), bola určená do domu v Buenos Aires-Almagro. V roku 1883, po smrti vizitátorky sestry Magdalény Martini, bola menovaná za jej nástupkyňu, hoci jej zostalo aj vedenie domu v Almagro.

66. Misionárke sestry Erneste Farina

Odporúčania odchádzajúcej misionárke.

Turín,¹ 24. januára 1881

Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja najdrahšia sestra Farina,²

- 1 v prvom rade Vám odporúčam, aby ste dôsledne zachovávali Stanovy a viedli k tomu aj ostatné sestry.
- 2 Myslite na to, že Vy sama nie ste ničoho schopná. To, čo sa Vám zdá, že viete, pochádza od Boha, ktorý vo Vás pracuje. Bez neho nedokážeme urobiť nič dobré.³
- 3 Vašou priateľkou nech sa stane pokora a osvojte si jej náuku. Nikdy nepočúvajte pani “učiteľku pýchu”, ktorá je veľkou nepriateľkou pokory.
- 4 Nikdy sa necíťte pokorená pre množstvo svojich chýb, ale sa s dôverou obráťte na Pána Ježiša a Pannu Máriu. Pokorte sa bez znechutenia a potom choďte smelo, bez strachu napred!
- 5 Stále sa modlite. Modlitba nech je Vašou zbraňou, ktorú nikdy nesmiete vypustiť z rúk. Ochráni Vás pred všetkými nepriateľmi a pomôže Vám vo všetkých Vašich potrebách.

---

¹ Matka sa cestou zastavila v Turíne. Niekoľko dní predtým bola v Chieri, kam sprevádzala sestru Francescu Roggero, ktorú tam preložili ako asistentku dievčat v oratóriu (porov. Cronistoria, III, s. 324).

² Sestra Ernesta Farina. Jej vstup do Inštitútu je viazaný na výslovné pozvanie don Bosca, ktorý osobne poznal rodinu. Sľuby zložila 8. decembra 1879. Mala cestovať do Argentíny, určená do domu v Buenos Aires-Boca. Tejto sestry Matka Mazzarellová darovala svoje hodinky v prístave v Janove (porov. Cronistoria, III, s. 338).

³ Jednoducho sformulovaná rada sa odvoláva na biblickú tému “moc Božej ruky oproti ľudskej slabosti” a “Bezo mňa nemôžete urobiť nič” (Jn 15, 5).

- 6 Bud'te vždy veselá a nezabúdajte nikdy na tú, ktorá Vás tak veľmi miluje v Pánovi.⁴ Ubezpečujem Vás, že Vás vždy budem sprevádzať so svojimi úbohými modlitbami.

Nech Vás žehná Boh a urobí celkom svojou. Vaša

milujúca Matka v Ježišovi
sestra Mária Mazzarellová

[GAFMA orig. ruk. 2 ss.]

---

⁴ “Tá, ktorá Vás tak veľmi miluje v Pánovi” sa môže považovať za jednu z najšťastnejších autoprezentácií matky Mazzarellovej. Výraz vyjadruje identitu ženy, ktorá sa kvalifikuje svojou radikálnosťou pravej kresťanskej lásky. (porov. tiež L 55, 10; L 63,5; L 67,8).

67. Novicke Lorenzine Natale

Krátke pripomienky novicke, ktorá cestuje do Uruguaj.

Turín 24. januára 1881

Nech žije Ježiš, Mária a sv. Jozef!

Moja vždy najdrahšia sestra Lorenzina,¹

- 1 stále sa uč, ako sa stať pokornou, pokornou.
- 2 Pokora nech je Tvojou najmilšou čnosťou spolu so zbožnosťou a skromnosťou. Veru, musí z Teba vyžarovať pri každom stretnutí.
- 3 Poslušnosť zasa nech je Tvojou priateľkou a nikdy ju neopušť pre vlastné chůťky.
- 4 Miluj obeť a umŕtvenie vlastnej vôle.
- 5 Vyhlás vojnu svojej samoláske a hľadaj všetky prostriedky na jej usmrtenie.
- 6 Mysli často na to, že naše Stanovy sú spoľahlivým sprievodcom na ceste do neba, preto ich vždy dôsledne zachovávajú.
- 7 Buď vždy plná lásky ku všetkým, najmä k svojim spolusestrám.
- 8 Nikdy nezanedbaj modlitbu. V nej nájdeš vždy útechu a posilu.²

---

¹ Sestra Lorenzina Natale bola ešte novickou. Zložila prvé sľuby v Sampierdarene deň pre odchodom do Uruguay (2. februára 1881). Cronistoria zaznamenáva pamätihodnú slávnosť za prítomnosti don Bosca: “Skutočne dôvernou formou Don Bosco zhromaždí svojich misionárov a misionárky okolo oltára v poloverejnom kostole, za zatvorenými dverami. Tam sa vykoná slávnosť prvých sľubov sestry Lorenziny Natale, sestry Giuliany Prevosto, sestry Teresy Rinaldi a večných sľubov sestry Angely Gualfredo. Potom sa don Bosco z malej kazateľnice obráti na všetkých cestujúcich ešte raz s priáním dobrého štartu v apoštoláte na novom duchovnom poli, ktoré ich čaká za morom.” (tamže, III, ss. 334 – 335). Vstúpila do Inštitútu už ako učiteľka. Sestra Lorenzina celý život zasvätila škole a robila to so skutočným saleziánskym apoštolským zápalom.

Najoddanejšia Matka, ktorá Ťa tak
veľmi miluje v Pánovi
sestra Mária Mazzarellová

[GAFMA prepis v Kronistórii Inštitútu FMA, III, s. 706 (kópia písaná strojom, nepublikovaná)]

---

² Modlitba bola dychom života matky Mazzarellovej a prvej komunity, takže don Costamagna mohol napísať, pripomínajúc skromné, ale hrdinské časy zakladania: “Modlitba bola horlivá, nepretržitá; najhorúcejšie strelné modlitby stúpali pomaly ako vôňa príjemného kadidla k Najvyššiemu. V tom dome bola skutočne *laus perennis*” (Costamagna, Conferenze, s. 259 – 260).

68. Sestrám z domu v Carmen de Patagones (Argentína)

Odpoveď na prijatý list a krátka výmena správ s dôležitými radami a odporúčaniami.

Nizza Monferrato 10. apríla 1881
Nech žije Ježiš!

Najdrahšie patagónske sestry,

- 1 vaše správy mi urobili radosť. Meškám s odpoveďou.¹ Dúfala som, že sa po chorobe skoro zotavím a sama Vám napíšem, keď po tom tak túžite. Vidím však, že ešte dlho budem slabá a preto vám píšem rukou iného.² Nemáte mi to za zlé, pravda?
- 2 Nuž, sestra Katarína je chorá?³ Chúďa! Odkazujem jej, aby bola silná. Nech je vždy odovzdaná do vôle Božej a nech prijíma s trpezlivosťou a odovzdanosťou každé utrpenie. Aké veľké zásluhy si tým získa! Verím, že sa čoskoro uzdraví. Je Vás totiž príliš málo, aby ste mohli niektoej dovoliť odísť do neba. A potom, veď ona toho ešte veľa neurobila. Preto sa musí uzdraviť, čo najviac sa posvätiť a získať veľa duší pre Boha. Nebudem Vám radiť, aby ste sa o ňu starali, lebo som presvedčená, že to robíte.
- 3 Chcela by som povedať každej sestre zvlášť aspoň slovíčko, ale nemám dostatok priestoru. Poviem to teda všetkým: Myslím na vás neustále a osobitným spôsobom vás každý deň zverujem

---

¹ Omeškanie, s ktorým odpovedá na prijatý list od misionárov bolo kvôli chorobe, ktorá ju prinútila zostať asi jeden mesiac v dome v Saint-Cyr, kde prišla na vizitáciu sestier. Po zástavkách v La Navarre, v Nice a v Alassiu, Matka sa vrátila 28. marca do Nizzy Monferrato.

² Nevieme, ktorá sestra písala, keďže nebolo možné nájsť originál listu.

³ Ide o sestru Katarínu Fina (porov. L 37, poznámka 4).

Pánu Ježišovi. Veľmi vám odporúčam pokoru a lásku. Ak budete pestovať tieto čnosti, Pán Boh bude požehnávať vás i vaše diela, takže budete môcť vykonať veľa dobra.⁴

- 4 Všetky Vaše európske sestry vás čo najsrdečnejšie pozdravujú a nezabúdajú na vás. Modlite sa za všetky, v prvom rade za choré, medzi ktoré patrí teraz matka ekonómka, sestra Katarína Massa a sestra Tersilla.⁵
- 5 Osobitné správy vám dali sestry z Buenos Aires. Nateraz končím a veľmi sa odporúčam do vašich modlitieb. Nechávam Vás v Najsvätejšom Srdci Ježišovom, v ktorom budem vždy vašou

milujúcou matkou
sestra Mária Mazzarellová

[GAFMA kópia diktovaná, overená arcibiskupskou kúriou z Acqui, 3 ss.]

---

⁴ Sú to posledné odporúčania, ktoré sledujú líniu naznačenú od začiatku, a ktoré stanovujú tiež istý itinerár svätosti Márie Dominiky Mazzarellovej: pokora a láska. Láska je základný dynamizmus svätosti, pokora je neprehliadnuteľná asketická podmienka. Obidve stanovujú pre matku Mazzarellovú základné náležitosti apoštolskej plodnosti.

⁵ Choré, pre ktoré prosí modlitby, bez toho, že by čo len naznačila seba, boli sestry Jana Ferrettino, sestra Tersilla Ginepro a sestra Katarína Massa. Prvé dve zomreli v tom istom roku, niekoľko mesiacov po smrti matky Mazzarellovej. Sestra Massa zomrela v roku 1884.

Chronologický index listov

1874

1. Doktorovi Pavlovi Parodimu
Mornese, 1. január
2. Istému kňazovi
Mornese, 13. jún
3. Zakladateľovi don Jánovi Boscovi
Mornese, 22. jún

1875

4. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, 29. december

1876

5. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, 5. apríl
6. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, 8. júl
7. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, október
8. Direktorovi domu v Mornese don Jakubovi Costamagnovi
Mornese, december
9. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, 27. december

1877

10. Pánovi Františkovi Boskovi
Mornese, 21. december
11. Direktorovi domu v Mornese

Don Jánovi Krstiteľovi Lemoynovi
Mornese, 24. december

1878

12. Pánovi Františkovi Boscovi
Mornese, 17. apríl
13. Dievčaťu Márii Boscovej
Mornese, 23. máj
14. Direktorovi domu v Mornese don Jánovi Krstiteľovi Lemoynovi
Mornese, 17. jún
15. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi
Mornese, 27. september
16. Sestrám domu v Borgo S. Martino
Mornese, december
17. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón sestre Angele Vallese
Mornese, december
18. Novicke sestre Laure Rodríguez
Mornese, december

1879

19. Misionárke sestre Jane Borgna
Mornese, 1. január
20. Direktorovi domu v Mornese don Jánovi Krstiteľovi Lemoynovi
Alassio, 17. marec
21. Direktorovi domu v Mornese don Jánovi Krstiteľovi Lemoynovi
Nizza, 9. apríl
22. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón sestre Angele Vallese
Nizza, 9. apríl
23. Misionárkam z domu v Las Piedras
Mornese, 30. apríl

24. Sestre Jozefine Pacotto
Nizza, máj
25. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón, sestre Angele Vallese
Nizza, 22. júl
26. Sestrám z domu v Montevideo-Villa Colón
Nizza, 11. september
27. Direktorke sestre Angele Vellese a sestrám z domu v Montevideo-Villa Colón a v Las Piedras
Nizza, 20. október
28. Misionárke sestre Jane Borgna
Nizza, 20. október
29. Misionárkam z domu v Buenos Aires-Almagro
Nizza, október-november
30. Pánovi Karolovi Buzzettimu
Nizza, 10. november
31. Misionárke sestre Viktórii Cantú
Nizza, november-december
32. Pani Františke Pastore
Nizza, december
33. Direktorke domu v Bordighere, sestre Adele David
Nizza, 27. december

1880

34. Sestre Virginii Piccono
Nizza, 24. marec
35. Direktorke domu v Turíne, sestre Pierine Marassi
Nizza, 31. marec
36. Sestre Márii Sampietro
Nizza, apríl
37. Sestrám z domu v Carmen de Patagones
Nizza, 4. máj
38. Generálnemu prefektovi don Michalovi Ruovi
Nizza, 24. máj

39. Direktorke z domu v Katánii, sr. Uršule Camisassa
Nizza, 24. jún
40. Sestrám z domov v Montevideo-Villa Colón a Las Piedras
Nizza, 9. júl
41. Direktorke domov v Montevideo-Villa Colón a Las Piedras, sestre Teresine Mazzarellovej
Nizza, 9. júl
42. Misionárke sestre Viktórii Cantú
Nizza, 9. júl
43. Sestre Laure Rodriguez
Nizza, 9. júl
44. Dievčatám z Las Piedras
Nizza, 9. júl
45. Novicke sestre Ottavii Bussolini
Nizza, júl
46. Jednej direktorke
Turín, 7. august
47. Direktorke domu v Carmen de Patagones, sestre Angele Vallese a komunitě
Nizza, 21. október
48. Zakladateľovi don Jánovi Boscovi
Nizza, 30. október
49. Sestrám z domu v Saint-Cyr –sur-Mer
Nizza, október
50. Sestre Marianne Lorenzale
Nizza, október
51. Direktorke domu v Melazze, sestre Jozefine Torta
Chieri, 21. november
52. Direktorke domu v Melazze, sestre Jozefine Torta
Nizza, 30. november
53. Direktorovi Bollettino Salesiano don Jánovi Bonettimu
Nizza, 17. december
54. Pani Emílii Viarenge
Nizza, 19. december

55. Sestrám z domu v Carmen de Patagones
Nizza, 20. december
56. Sestrám z domu v Montevideo-Villa Colón
Nizza, 21. december

1881

57. Sestre Márii Sampietro
Nizza, január
58. Sestre Marianne Lorenzale
Nizza, január
59. Direktorke domu v Buenos Aires-Boca sestre Giacinte Oliviero
Nizza, január
60. Novicke sestre Rite Barilattio
Nizza, január
61. Direktorke domov v Montevideo-Villa Colón a v Las Piedras
sestre Teresine Mazzarellovej
Nizza, január
62. Novicke sestre Mercedes Stabler
Nizza, január
63. Misionárke sestre Viktórii Cantú
Nizza, január
64. Misionárke sestre Jozefine Pacotto
Nizza, 17. január
65. Misionárke sestre Ottavii Bussolini
Nizza, 18. január
66. Misionárke sestre Erneste Farina
Turín, 24. január
67. Novicke sestre Lorenzine Natale
Turín, 24. január
68. Sestrám z domu v Carmen de Patagones
Nizza, 10. apríl

Obsah

María Esther Posada: Úvod	3
Gabriel-Marie Garrone: Číry prameň	10
Maria Pia Giudici: Biblický podklad listov M. Mazzarellovej	13
Piera Cavagliá: Znovuobjavenie tváre vychovávateľky a učiteľky života	21
Anna Costa – Piera Cavagliá: Kritériá publikácie listov	30

LISTY

1. Doktorovi Pavlovi Parodimu	38
2. Istému kňazovi	39
3. Zakladateľovi don Jánovi Boscovi	42
4. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	44
5. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	50
6. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	56
7. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	61
8. Direktorovi domu v Mornese don Jakubovi Costamagnovi	67
9. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	69
10. Pánovi Františkovi Boscovi	74
11. Direktorovi domu v Mornese don Jánovi Krstiteľovi Lemoynovi	76
12. Pánovi Františkovi Boscovi	78
13. Dievčaťu Márii Boscovej	80
14. Direktorovi domu v Mornese don J. Krstiteľovi Lemoynovi	82
15. Generálnemu direktorovi don Jánovi Caglierovi	85
16. Sestrám domu v Borgo S. Martino	88
17. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón, sestre Angele Vallese	90
18. Novicke Laure Rodríguez	93
19. Misionárke sestre Jane Borgna	95
20. Direktorovi domu v Mornese don J. Krstiteľovi Lemoynovi	97
21. Direktorovi domu v Mornese don J. Krstiteľovi Lemoynovi	99
22. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón, sestre Angele Vallese	101

23. Misionárkam domu v Las Piedras	107
24. Sestre Jozefíne Pacotto	109
25. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón, sestre Angele Vallese	111
26. Sestrám z domu Montevideo-Villa Colón	115
27. Direktorke sestre Angele Vallese a sestrám z domov Montevideo-Villa Colón a Las Piedras	118
28. Misionárke sestre Jane Borgna	122
29. Misionárkam domu v Buenos Aires-Almagro	125
30. Pánovi Karolovi Buzzettimu	127
31. Misionárke sestre Viktórii Cantú	129
32. Pani Františke Pastore	130
33. Direktorke domu v Bordighera, sestre Adele David	132
34. Sestre Virgínii Piccono	135
35. Direktorke domu v Turíne, sestre Pierine Marassi	136
36. Sestre Márii Sampietro	140
37. Sestrám domu v Carmen de Patagones	141
38. Generálnemu prefektovi don Michalovi Ruovi	145
39. Direktorke domu v Katánii, sestre Orsole Camisassa	147
40. Sestrám domov v Montevideo-Villa Colón a v Las Piedras	150
41. Direktorke domu v Montevideo-Villa Colón a Las Piedras, sestre Teresine Mazzarellovej	153
42. Misionárke sestre Viktórii Cantú	155
43. Sestre Laure Rodríguez	157
44. Dievčatám z Las Piedras	159
45. Novicke Ottavii Bussolino	161
46. Jednej direktorke	163
47. Direktorke domu v Carmen de Patagones, sestre Angele Vallese a komunitě	165
48. Zakladateľovi don Jánovi Boscovi	169
49. Sestrám domu v Saint-Cyr-sur-Mer	172
50. Sestre Marianne Lorenzale	176
51. Direktorke domu v Melazzo, sestre Jozefíne Torta	178
52. Direktorke domu v Melazzo sestre Jozefíne Torta	181
53. Direktorovi časopisu Bollettino Salesiano	

don Jánovi Bonettimu	183
54. Pani Emílii Viarengo	185
55. Sestrám domu v Carmen de Patagones	187
56. Sestrám domu v Montevideo-Villa Colón	190
57. Sestre Márii Sampietro	193
58. Sestre Marianne Lorenzale	195
59. Direktorke domu v Buenos Aires-Boca, sestre Giacinte Olivieri	197
60. Novicke Rite Barilatti	199
61. Direktorke domov v Montevideo-Villa Colón a Las Piedras, sestre Teresine Mazzarellovej	201
62. Novicke Mercedes Stabler	202
63. Misionárke sestre Viktórii Cantú	204
64. Misionárke sestre Jozefíne Pacotto	206
65. Misionárke sestre Ottavii Bussolino	208
66. Misionárke sestre Erneste Farina	209
67. Novicke Lorenzine Natale	211
68. Sestrám domu v Carmen de Patagones	213

